

ב"ה המהווה ומח"י אותם מחמת השגתם שמשיגים התהוותם מאין ליש החיותם וקיומם והשפעים שנמשך להם בכל רגע כו', ועמ"ש בדרוש י"ט של ר"ה רס"ג, ד"ה וילך א"ש. ובד"כ הוא מה שהתהבוננות בהאור האלקי המהווה ומח"י, את היש ה"ז פועל היציאה מהישות שאינו חפץ להשאר בישותו ח"י כ"א להיות ביטול היש שלו בהאור האלקי כו' (ואין הכוונה כאן שיתבטל היש לגמרי כמו קודם שגוהוהוה, כ"א שלא ישאר בישותו החמרייתו כו', הישות לבד וממילא ה"ה נמשך אל הישות כו', וע"י התבוננות הני"ל נפתחית עיניו ומרגיש את האור האלקי, וה"ה נמשך ונדבק בהאור האלקי שזה נפתחית כל חפצו ורצונו כו'). וכ"ז הוא בחי' אחרי ה' להיות כי האור והחיות האלקי שמהוהוה ומח"י עולמות ה"ז רק בחי' אחוריים לבד כו', והארה לבד שאינו בערך העצמות כידוע, א"כ ה"ז רק בחי' אחוריים לבד כו', וכמו"כ האהבה והמשוקה בנפח"א ה"ז בנפש ג"כ רק בחי' חיצוניות כו', והל"ע בחי' ביטול היש לבד כו' כנ"ל. וכמו"כ כללות העבודה שע"פ טו"ד היא בבחי' חיצוניות לבד כו', והיינו אפי' כאשר התבוננות היא בעצם האור האלקי, דהנה מה שנתח"ל בתבוננות התהוות מאין ליש זהו רק מה שמבונן היש אור אלקי המהווה ומח"י את העולם. דקודם ההתבוננו הרי אינו יודע ומרגיש כלל שיש אור אלקי המהווה ומח"י, את העולם. שזה"ל כרא"ה יש מאין שהכח אלקי נקי אין ע"ש שאינו יודע ומרגיש כלל שבכרא"ם עד שנבראים מרגישים רק א"ע ולא את הכח האלקי כו'. שזהו הופש בין עו"ע ליש מאין, דבעו"ע הרי בהכרח שבפעול מרגיש העילה בלע"ז זאת לא ה"י מההוה העלול כו'. אבל יש מאין אין היש מרגיש את האור, ואורכה אם ה"י מרגיש אותו לא ה"י מההוה בבחי' יש לכל, אלא שאינו מרגיש אותו כלל כו' (וכמו"ש באגה"ק סי' ד' לכרא"ה יש מאין כו' בלי שום עילה וסביבה אחרת קודמת ליש הזה כו' וכמו"ש במ"א) ועש"ז נקי אין דכאלו אינו כו'. והתבוננות הנ"ל הוא לידע ולהרגיש שיש אור וחיות המהווה ומח"י, ועש"ז נעשה דביקות נפשו בהאור האלקי להכליל בו ולא להיות בבחי' יש כנ"ל. שעש"ז ראה נתיח לפניך את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע כו', והיינו מה שכל דבר שנברא בעולם כולל מנוח ונפש, שהנהגו בעצם הוא בבחי' מות ורע להיותו מהקלי' כו' וכמו"ש במ"א, והחיים בחיים הוא האור והחיות אלקי שמח"י כל דבר כו', וע"י ראי' והשגה ואת ובחירת בחיים כו'. אבל התבוננות בעצם האור האלקי הוא לידע ולהשיג אופן האור והחיות האלקי שבכל עולם כו'. וכידוע שיש חילוקים באופן הגילוי המאור האלקי בכל עולם ועולם. ובה התבוננות שלו לידע ולהשיג היטב אופן הגילוי של האור האלקי, וכפי אופן האור האלקי כן הוא עבודתו לפי אופן הגילוי של האור האלקי, כלי לזה שיאיר בו האור האלקי בגילוי יודע ומרגיש בנפשו וכמו"ש. וכמו ע"מ בנפש האדם יש בחי' נר"ן שהאדם יודע ומרגיש בנפשו וכמו"ש. וכמו ע"מ שביניהם. דהנה נפש הוא החיות שבאברים החיצונים כמו כח התנועה שביד וכח החילוף שברגל והחיות שבכל האברים החיצונים כו'. דהם שהיא מחיות

הכוונה רק שנוכח לטובה, והיינו שלא על עצם ענין הזכרון אנו מבקשים לפי שאינו שייך שכותה, כ"א אותה אנו מבקשים שנוכח לטובה (וכמו בהשגחה יש השגחה לטוב כו', והיינו שמושגחים בבחי' עין טובה כו'). הנה באמת יודע שה' ב' ענינים דשניהם אנו מבקשים ברח"ה, היינו שנוכח לפניו ית' ושתזכרון יהי' לטובה, וכמו שאומרים בנוסח דיעו"ה, ויזכר זכרונינו ופקדוננו וזכרון אבותינו כו' לפניו לפיכך לטובה לטובה כו', וכמו"כ ה"ע שיעלה לפניו ושיהי' הזכרון לטובה לחן ולחסד כו' וכמו"ש במ"א, וכמו"כ ה"ע שיעלה זכרונינו לפניו לטובה הוא שנוכח לפניו ושיהי' הזכרון לטובה, וענין הבקשה שהי' הזכרון לטובה הוא בב' ענינים, הא' שייטיב לפני טוב מעשינו, והב' דלהיות שבבחי' רוממות העצמות יכול להיות שלא יהי' הפדלה כלל וכהשיבה כאורה ע"ז אנו מבקשים שיעלה זכרונו לפניו ית' לטובה, היינו שיכחור לנו את נחלתנו כו'. וכמו שביקש משה ונפלינו אג"ו ועמד כו'. כמו"כ אנו מבקשים שבבחי' תכלית הרוממות בעצמותנו ית' יכחור לנו את נחלתנו כו', וכמו"ש בעש"ר בענין הזכרונות כו'. ולכא"ה הוא תמוה מה"ע הזכרון מאחר שאינו שייך שכתה לכל. וגם אינו מוכן הסדר שאומרים תחלה מליכות ואחר זכרונות. דלכא"ה לאור שאומרים מליכות שיע' שתמליכנו עליכם הרי המלך לא ישבח את עמו, וא"כ מהו ענין הזכרונות. והה"ל להקיים לבאורה זכרונות למלכות כו'. וגם מ"ש ומה בשופר צ"ל מה שייך שופר לזה, דתחינה שע"ל פסוקי מליכות ממשיכים בחי' המלוכה זכרונות, אבל שופר מה ענינו שע"י השופר בחי' המלוכה וכמו"כ בפסוקי זכרונות, אבל שופר אינו מוכן למה אומרים דקרא יומשך בחי' המלוכה והזכרון כו'. וגם דלפ"ז אינו מוכן למה אומרים פסוקי שופרות בסוף, דלכא"ה היו צריכים להתחיל בשופרות מאחר שעש"ז הוא מהמשה כו'. ולהבין ל"ז יש להקדים תחלה, דהנה ידוע דר"ה ועשיית הו"ע החזרת פכ"ב, דכל השנה הוא בבחי' אחרי ה' ילכו, רק בבחי' אחוריים והיציאות בלבד. והיינו העבודה שע"פ טו"ד ע"י התבוננות והשגה באלקות. דהשגה שייך רק בהאור וחיוי האלקי המתלבש בעולמות לחיותם ולהחיותם. והוא שמתבונן במדלת ה' והתפשטות אור א"ס ב"ה על הנבראים לחיות מאין ליש כל צבא השמים העליונים והא"ץ וכל אשר בה, שיש ריכוזי נבראים עד אין קץ ואין שיעור כמ"ש מה רבו מעשירי ה' ומה גדלו מעשירי כו', ובסוכו ית' ממדש בכ"י תמיד מע"ב, ואתה מח"י את כולם כו', דכפ"ז שייך השגה, וכמו שאנו מרגים ענינים וראו מי ברא אלה כו', דפי' וראו היינו ראיית עין השכל להבין ולהשיג מי ברא כו', דאין דבר עושה א"ע ויש כח אלקי שבורא ומהוה אותם ומח"י אותם תמיד, דמבשרי אהבה אלקי כו' וכמו"ש במ"א, וע"י ההתבוננו בהאור והחיות האלקי ה"ה מתעורר בצדו ותשוקה גדולה וצמאון חזק לידבק בעולם האלקי. שזה"ל האהבה הנעשה ע"י שאינו חפץ בשום דבר מעניני העולם כו'. וה"ש אחרי ה' ילכו כארי, ישאג, כארי' שבמרכבה עליונה פני ארי' מהימלין כו' והם כל מתנה מיכאל שאהבתם ושיאגתם היא בבחי' אהבה, דהיינו ענין ימלין כו'. והוא גדל אהבתם והשוקתם להטפל ולהכלל באה"ס

וריינו לפי שאופן האור והחיות האלקי שבפעולם העשוי הוא בבחי' צמצום מאד משוי' העבודה היא בבחי' הודאה כו'. ופעולם תיציירה מאיר בחי' רוח שהו' בחי' מדות עליונות, והיינו הארה מבחי' ז"א דאצ"י דמקוננא ביצי' כו'. ועל הנברא דאצ"י נא' עושה מלאכי רוחות שהו' בבחי' רוח, והיינו בבחי' התפעלות המדות לאיכות לא רק בחי' הודאה לבד כו'. ופעולם הבחי' מאיר בחי' חכ"ד שהו' בחי' נשמה, דיינו השגה באיכות ולא בחי' התפעלות המדות לבד, וכמא' אימא עילאה מקוננא בכורסאי. שהו' בחי' גילוי אור ממש עד שהנברא' דכריאה מובטלים משותם לגמרי מפני אור ה' המאיר שם. והו' ענקי שרפים דהיינו ששרף כל ישותם, וכל מציאותם הוא רק בחי' הפליון והתשוקה להכלל באו"ס ביה כו'. ומ"מ כל הגלילים הנ"ל אפי' שבעולם הבחי' ה"ז באין עירוד לגבי הגילוי שבאצ"י שמאיר שם בחי' גילוי או"ס באצ"י שמהו גילוי או"ס וגרמתי' חד כו'. והיינו בחי' הארת הקו' שמאיר באצ"י שהו' גילוי או"ס ממש כו'. וגם באצ"י יש חילוקי מדרי' בדונגות החילוקי שבג' עולמות ביי"ע. והו' בחי' גר"ן דאצ"י. וכידוע דפשו היא בחי' מלי' ורוח בחי' ז"א ונשמה היא בחי' בינה, ולפעמים גם בחי' הת"י נכלל בכלל בחי' נשמה וכמ"ש בזהר בשמותא מטס' דאו"ס כו'. והיינו ג"כ החילוק באופני הגלילים בכל מדרי' ומדרי' בבחי' גילוי האור כו'. והנה הידיעה וההרגשה באמתת אופני הגלילים בכל המדרי' הנ"ל הוא עיי' העבודה הנפש בבחי' גר"ן שבעולם ששרשם מבחי' פסדו"ז הוא בחי' נפש שהו' התחלת עבודה היום, שאינו שייך עירוד להשגה והתבוננות כ"א בבחי' הודאה לבד, מודה אני לפניך כו' הדו' לה' כו'. ואח"כ הוא בחי' התפעלות המדות שייך בחי' נשמה בחי' השגה והוא נגד עולם היצי' כו'. ובכרבת כ"ש וק"ש הוא בחי' נשמה בחי' השגה והתבוננות בבטול המלאכים באמירות קדוש וברוך כו' ובק"ש בפסקו שמע וב"ש כו'. ואח"כ שמו"ע הוא בחי' הביטול דאצ"י בבחי' השתחוואה כו'. וכמו"כ הוא בכללות עבודת האדם, דהתחלת העבודה היא בבחי' הודאה לבד שמודה שראמת כן הוא אף שאינו משיג עדיין, כי אינו שייך להשגת דבר מה לידע אמיתית הדבר כ"א להודות לבד (וכמ"ש בחו"ה בהקדמה בענין חנור לגער כו', דתחלה צ"ל הקבלה ואח"כ חכמת המצפן לא ידע את הדברים לאמיתותו לו עיי' עבודתו יתחיל בהשגה והתבוננות לא ידע את הדברים לאמיתותו לו עיי' אצ"י, והעבודה לא תהי' אמיתי' כו' (והיינו גם אם הענינים ידועים לו עיי' הלמוד כו', הרי ידוע אצלו ע"ד הגלילות והתבוננות הוא שירגש אצלו הענין האלקי במותו ויאר או"ס אצלו ע"ד שיכוא ליד התפעלות והתעוררות הלב כו' וכמ"ש במ"א (בקונט' התפלה). ובהתחלת העבודה אינו כלי מוכשר לזה עירוד שירגש ענין אלקי כו'. כ"א צ"ל תחלה העבודה בחי' הודאה לבד, שהו' בחי' הנחת עצמתו מצד הידיעה באמיתית הדבר שכך הוא האמת לא ע"פ הטעם השגה כו'. והגם שהביטול אינו בחי' חיות ובחי' התפעלות, והיינו בחי' האר וחיות פנימי כו'. מ"מ ה"ז בחי' הנחת עצמותו, שהו' בהודאה יותר מבהעבודה שע"פ טעם היעה כמ"ש בחי'א. והעבודה כפועל בהו' היא להיות סומ"ך וע"ש

הנפש מ"מ ה"ז חיות מצומצם שאין בהו' שום יתרון מעלה כלל לא התפעלות מדות ולא שום הרגש שכלי רק מה שהוא חיות לבד. וכמו תינוק מיד כשנו"ל שאין בו שום יתרון מעלה ומדרי' כ"א מה שהוא ח"י כו'. וכמו"כ בחי' נפש שאין בהו' שום מעלה בחי' גילוי אור כ"א מה שהוא בחי' חיות כו'. ועי"א בהו' בר נש כד אחיליד יתבין ליי' נפש מטס' דבעיאת דכ"י, שהו' מדרי' התחונת שבנה"א המתלכלש בנפש החיונית ורדם האדם כו'. ועפ"ש מהו' בחי' המדות שהו' בבחי' התפעלות ובבחי' המשכה לאיזה דבר כו' כלל שהו' בחי' צוא א' וא"י. והיינו שיש בהו' גילוי אור הנפש, לא רק בחי' (מיט א' לבד כ"א בחי' גילוי אור כו'. וכד' נשמה היא בחי' השכל השגה שבמדת חיות לבד כ"א בחי' גילוי אור ממש, בחי' אור נעלה באין עירוד לגבי המדות שבראש שהו' בחי' גילוי אור ולא בחי' חיות לבד כו'. מ"מ הוא נמור במדרי' הרבה שות ג"כ בחי' אור ולא בחי' המדות האדם בנפשו דכאשר משכיל באיזה ענין אלקי מבחי' השכל. וכמו שמורגש בחי' גילוי אור ממש. ולכן תח"כ והשכל נק' אור וכמ"ש ומשיגו הרי מאיר אצלו בחי' גילוי אור ממש. ולכן תח"כ והשכל נק' אור וכמ"ש תכסיל החשך הולך, ולהיפך ח"כ הוא בחי' אור כו'. משא"כ בהמדות שאין בהו' גילוי אור כו'. והיינו דכמדות הנה הענין שיעי' הוא מתפעל אינו מאיר אצלו בגילוי ממש כמו שהוא, והיינו שאינו מאיר אצלו אמיתית הענין ממש כו'. והוא בבחי' ריחוק ממנו (ולא כמו ברצון שג"כ האור מאיר בחי' מקוה מ"מ הרי מאיר לו אמיתית האור כמו שהיא, וגם אינו בחי' ריחוק עם חיותו בבחי' מקוה כו'. להיות שהו' בחי' העצמיות של הנפש כמו שהיא מופשט מכלים כו'. אבל בהמדות אינו מאיר אמיתית האור, וגם הוא בבחי' ריחוק כו'). משא"כ במחוזי מאיר האור בחי' גילוי ממש ובבחי' פנימית כו'. והדוגמא מהו' יוכן למעלה באופני הגלילים בג' עולמות ביי"ע. דבעולם העשירי הוא בחי' נפש לבד, דהיינו בחי' אור מצומצם לגמרי שאינו בבחי' גילוי אור. ולכן העבודה בעולם העשירי הוא בחי' הודאה לבד, שאינו בבחי' השגה השכל שמישיג את הדבר וגם לא בחי' התפעלות לאהוב כ"א רק בבחי' הודאה שהו' מדרי' תחתונה בעבודה. וכידוע שבחי' הודאה היא בכל אדם אפי' כמי לך שחוק מהו' מ"מ יש בו בחי' זו שמודה על האמת, כמו שאנו אי' מודים אנתו מעשה לבד מאחר שאין בהו' שכל ומדות, כ"א שמתחמת הודאה שמודה על האמת ה"ה כופה ומכריח את האדם שיהיה כו' ועי"א כו'. ובחי' זו למעלה במלאכים בחי' אופנים שהם בפנימי' ונק' אופנים כמו האופן שהוא בבחי' עיגול שאין בו ראש וסוף מילה ומטה כו'. כמו"כ בחי' האופנים הוא שאין בהו' חכ"ד ומדות רק בחי' נה"י לבד, שהו"ע הודאה והביטול רק בבחי' עשירי בפועל שהו' השתחוואה שלהם כו'. ולכן גם הגלילים דעשירי שהם חיוניות האופנים שלכך הם עגולים זה תוך זה כאשר יהי' האופן בתוך האופן הנה הם סובבים והגלילים תמלי' וסובב זה הוא ההשתחוואה והביטול שלהם שלכך מסבבים למערב משום דלשינה כמערב כו' וכמ"ש במ"א ב"ד ענין מעציות גבר כו'. דכללות ענין ההשתחוואה הזאת היא בחי' ביטול הודאה כו'.

בחי' נפש כו', מ"מ ג"ז אינו בבחי' גילוי אור ממש. וכמו באהבת האהבה אל האהוב שמתקרב ודבק אליו בכל לכו ומתענג בהו וה"ה נחתק עיני מכל דבר אחר ונמשך רק אחר אהובו כו' (וכמו ואל אישר תשוקתך שנתקתה בהו מכל אהבת איש זר ח"י כו'). ומ"מ הרי כאן כ"כ גילוי אור בנפש האהבת כ"א רק בחי' התפעלות האהבה, שאין זה גילוי אור ממש כו'. וכמו"כ הוא ברוחניות בבחי' אהבה לאלקות שעיניו הוא נחתק מכל רצון זר כו'. וה"ה לפי התפעלות בנפשו ומרגיש את האור האלקי ונמשך ונדבק בו (היינו לפי אופן ההתבוננות באיזה ענין שמתבונן בו כנ"ל). מ"מ הרי האור האלקי הוא רק בבחי' מקיף עליו ובבחי' ריחוקו, והאהבה היא רק בחי' השגה והבנה גדולה באלקות, דמי שזוכה לבחי' נשמה יש לו השגה ממש באלקות בדוגמת שרפים עליונים שמשיגים אלקות, דאימא עילאה מקננא כו', ועוד למעלה מה דהיינו בבחי' פנימיות יותר כו'. והאהבה הבאה עיניו היא בבחי' אהבה כלשפי אש ולא בבחי' אהוי"ר טבעיים לבד, דהגם שהו בתוקף מ"מ ה"ה בבחי' קרירות, וכמ"ש במ"א בפ"י אהותי ורעייתי, דאהותי היא אהבה אהבה טבעית שהיא בתמידות אבל היא בקרירות, ורעייתי היא בבחי' אהבה כלשפי אש כו', ונפ"ש מהו בלק"ת ד"ה ואשה כו' וחדור כי הדרור נדר, ועמ"ש בבחי' ע"פ וגם אמנה אהותי כו' והה"ו לי לאשה כו'. וכמדורי זו מאיר בחי' גילוי אור ממש בנפשו, וכמו שהשכל הוא בחי' אור כמ"מ במדורי נשמה הוא בחי' גילוי אור ממש כו'. וכ"ש מי שזוכה למדרי' הג"ל כמו שהו באצ"י (וי"ל דע"י אור הקדמת התפורה באמיתיות באופן הג"ל כג' מדורי' ג"ן כו' וזכה לבחי' ג"ן דאצ"י כו'). וכמו דוד זכה לנפש, אלי' לרות כו'. דנפש הוא ענין עבודת עבד בבחי' הנהגה עצמותו והוא שור לנפש, אל"י לרות כו'. דנפש הוא ענין עבודת טעם ותענוג לעצמו כ"א בבחי' קבועו"ש וכמו שא' דוד אם כה יאמר לא הפצתי חנני, מפני שאינו נוגע לו הגילוי אור בנפשו כ"א לעשות רצונו כו', וכמ"ש שהו מוח בדודו יו"ט של ר"ה, רס"ג, ורוח הו בחי' מדות עליונות בחי' תג"ת שהו בחי' אהוי"ר ורחמים הנולדים מן להבין משל ומליצה, והעיקר הו בסע"ב המדות כו'. ונשמה היא בחי' השגה שהעיקר הוא בחי' הידיעה וההשגה כו' (וי"ל דבחי' רוח דאצ"י הוא ג"כ בחי' דו"ר שכליים, ומ"מ העיקר הו בחי' המדות, והשכל הוא רק להחליד את המדות כו', ועמ"ש בסידור ד"ה השמים מספרים, ונשמה הוא שהעיקר הוא המוחין המדות הו בבחי' התכלית בהמוחין, או שהמדות הו כמו המוחין ממש כו'. וכמ"ש בענין מוחין ודגלות כו'. ונפרט לפי משנת"ל דגם חכ' חכ' היא בכלל בחי' נשמה, וזהו מה שמשלה זכה לנשמה וידוע שהוא בחי' חכ' כו'). והנה כללות אופן העבודה תנ"ל אפי' בבחי' ג"ן דאצ"י כ"ז הוא בחי' חיצוניות לכל מאור שוה בכחות הגליות שבנפש דהיינו בחי' ג"ן שבה, וידוע דבחי' כחות הגליות כו'. וכמ"כ למעלה ח"י הנפש ובחי' הארה לכל לא בחי' עצמותה ופנימיותה כו'. והמ"כ למעלה ח"י בחי' הארה ובחי' חיצוניות דאלקות כו'. והעבודה בבחי' ג"ן שהו בבחי'

בפ"מ כמ"ש בסמוך. ועיניו נעשה כלי מוכשר שיעלה ויגיע למדרי' עליונות בעבודה כו'). וזהו שתחלת העבודה צ"ל בבחי' נפש (לכד * זאת מה שבראש בראשון צ"ל ענין שבו עמו ובית אב"ד, היינו לצאת ממעמדו ומצבו הראשון ומהצ"ליות, שהו הקדמה כללית שבלידי זאת א"א להיות שוה עבודה כו'. אך הנה במעלה ומדרי' העבודה צ"ל תחלה בחי' נפש שהו הביטול דהודאה כו'. והעיקר הוא הנוגע למעשה בפ"מ להיות סו"מ וע"ט בפ"מ, ולהזהר בכל דקדוק ק"ל ואף שהוא בדרך כפ"י והכרח יכריח א"ע בכל פרט כו'. ואח"כ יעלה למדרי' בחי' רוח, וכמ"ש בזהו בי"ב כד אתייליד יתבי"ל ל"י נשמתא מס"י דבעירא דכ"י וזכה להבין ל"י רוחא מס"י דחיות מקדוש כו'. דבחי' רוח הוא בחי' התפעלות המדות שמתעורר בבחי' אהבה לאלקות, והאהבה היא ג"כ ע"פ השכל דא"א להיות התפעלות לאלקות בלי שום שכל כלל (דהתפעלות בלי שכל היא בבחי' חיצוניות לגמרי ואינה עבודה כלל כו' וכמ"ש במ"א). מ"מ העיקר הוא המדות, והשכל הוא רק לעורר את המדות כו'. וכידוע דנה"א יש בו אהבה טבעית לה' כי הוא אבינו, וכמו שבין מוטבע האהבה לאביו כמ"מ נש"י דכתי' בנים אתם לה' אלקיכם יש בהם בטבע האהבה לאלקות. ולכן נא בתורה ציווי על אהבה כמ"ש ואהבת את ה', דלכא"ל אינו מובן א"ד שייך ציווי על דבר המסור ללב. אלא לפי שהאהבה זו יש בטבע כאנ"א מלישראל כו'. ובחי' אהבה זו בקי יצר טוב, כי יצ"י הוא בחי' רוח דהיינו בחי' המדות כי ר"ק אהבה זו כו'. ולכן בכלי לעורר בחי' האהבה הטבעית צריך להו שכל דהתבוננות מעט. וכמו הכן לשודיע שהוא אביו מיד אהבו ומתגנעע אליו. כך לעורר המדות טבעיים מספיק מעט התבוננות רק לידע כי הוא אבינו האמיתי, וגם ההתבוננות בנגדל חסדו אהבו שהוציאנו ממצרים כו', כמו הוא המקרב את בנו ביותר ממילא מתעורר בהכ"ן האהוי"ר הטבעיים, וכמ"כ הוא בעבודת ברוחניות, ונקי' בחי' רוח האדם העולה למעלה בטבעה במעט התעוררות כו'. ובכלל זה הוא ג"כ בחי' התפעלות המדות הנעשה ע"י ההתבוננות בענין בריאה יש מאין ובדלות ה' בעצם ענין הבריאה כו' וכמ"ש במ"א. דכ"ז גדולתו דאימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו כו' וכמ"ש במ"א. דכ"ז העיקר הוא התפעלות המדות וההתבוננות בהו אינו בחי' השגה גמורה בעצם הענין. וכמו בענין בריאה יש מאין הרי עצם הענין דבריאה יש מאין אינו מובן ומושג כלל כו'. וכן בהתפעלות גדולתו שוד"ע הילולים ותשבחות שאינו בבחי' השגה כו' כמ"ש במ"א. כ"א כ"ז הוא רק לעורר את המדות כו'. ובכל אלה אין בוח גילוי אור ממש בנפשו, דגם מה שמתבונן הרי אינו בבחי' השגה ממש וממילא אינו מאיר האור בגילוי אצלו רק בבחי' מקיף והתפעלות ובבחי' המשכה ובבחי' דביקות בהאור האלקי והקירוב דאלקות טוב לו מאד ואינו תפ"ן בשום קירוב דביקות אחרת כ"א באלקות כו' וה"ן בחי' גילוי לבני

(לכד : בתפ"מ חסר סיום התפע"ג ואצ"ל לאחרי "דהודאה כו' ."

